

Indicele prețurilor producției industriale (IPPI)

Metadate

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică industriei și energiei

1.2. Persoana de contact

Galina Ermurachi, șef direcție

Tel.: (+373) 67 770 045

(+373) 22 403 056

e-mail: galina.ermurachi@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

26.02.2024

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

22.01.2021

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Indicele prețurilor producției industriale (IPPI) măsoară evoluția de ansamblu a prețurilor produselor/serviciilor industriale fabricate și livrate de producătorii interni într-o anumită perioadă față de o perioadă anterioară în primul stadiu de comercializare a produselor/serviciilor.

IPPI este elaborat lunar, fiind calculați indicii:

- față de luna anterioară,
- față de luna decembrie a anului precedent,
- față de luna respectivă a anului precedent sau a altui an,
- față de media anului de bază (2011, 2015)
- pentru perioada de la începutul anului curent față de perioada respectivă a anului precedent

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Indicele prețurilor producției industriale măsoară evoluția de ansamblu a prețurilor produselor/serviciilor industriale fabricate și livrate de producătorii interni într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de o perioadă anterioară (denumită perioadă de bază sau de referință).

Pentru construirea indicelui prețurilor producției industriale în calcul sunt luate doar tranzacțiile corespunzătoare primului stadiu de comercializare a produselor, adică la ieșirea acestora din întreprinderile producătoare.

Obiectul tranzacțiilor comerciale efectuate de producătorii industriali către cumpărători sunt produsele vândute la cel mai detaliat nivel (produse–sortiment). Lista acestora se stabilește preventiv și este constantă pentru o anumită perioadă de timp cu posibila actualizare la necesitate. Tranzacțiile comerciale pot fi efectuate atât pe piața internă cât și la export.

Variabila observată este prețul asociat tranzacției care va fi determinat în funcție de vânzător (agentul economic), de specificul produsului supus tranzacționării, de tipul de cumpărător și de alte caracteristici ale tranzacției.

Preturile pentru produsele vândute de agenții economici sunt înregistrate separat pentru livrările pe piața internă și cele pentru export.

3.2.2. Unitatea de măsură

Prețurile înregistrate de întreprindere sunt exprimate în *lei MD* pentru o unitate de măsură stabilită a produsului, fără taxa pe valoarea adăugată și accize.

3.2.3. Formula de calcul

Indicele prețurilor producției industriale este calculat după formulele:

$$i_s = \frac{P_{S_1}^t}{P_{S_0}^0} * 100 \quad (1) \text{ formula de calcul a indicelui elementar de preț } i_s \text{ în perioada } t \text{ față de}$$

perioada de bază 0 la nivel de produs-sortiment s , unde P^t și P^0 sunt prețurile produsului-sortiment în perioada t (luna curentă) și respectiv 0 (preț mediu în anul de bază)

$$I_{t/0}^n = \frac{\sum_{i=1}^n i_s^i * W_0^i}{\sum_{i=1}^n W_0^i} * 100 \quad (2) \text{ formula generală Laspeyres de calcul a indicelui ponderat pentru nivelele}$$

superioare ale clasificării CAEM-2 și pe total general, unde W_0 este ponderea (valoarea vânzărilor) respectivului element de ponderare (clasă, grupă, diviziune, secțiune CAEM-2) în perioada de bază 0

3.3. Clasificările utilizate

- Clasificatorul Activităților Economiei Moldovei (CAEM-2), armonizat la clasificarea UE NACE Rev. 2.
- Clasificatorul Statistic al Produselor și Serviciilor Moldovei (CSPM rev. 2.1), armonizat la clasificarea CPA-2008 al UE.
- Nomenclatorul Produselor și Serviciilor Industriale, armonizat la standardul european PRODCOM-2022.
- Nomenclatorul de produse-sortiment stabilite pentru cercetarea prețurilor.
- Principalele grupe industriale conform CAEM-2

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Sfera de cuprindere a indicelui prețurilor producției industriale este reprezentată de ansamblul produselor fabricate și comercializate (la intern și/sau la export) de către întreprinderile industriale a căror activitate principală se înscrie în cadrul diviziunilor 05÷35 din CAEM-2.

Indicele prețurilor producției industriale acoperă aproape în totalitate sectoarele industriilor extractivă și prelucrătoare, precum și sectorul energetic, cu excepția serviciilor de distribuție a resurselor energetice.

În calculul indicelui nu se cuprind:

- producția de unicate din ramurile constructoare de mașini;
- producția fabricată și livrată în cadrul aceleiași întreprinderi (consum intern).

3.4.2. Populația statistică

Cercetarea cuprinde întreprinderile cu activitate principală de industrie, cuprinse în eșantionul stabilit de BNS.

3.4.3. Geografică
Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.
3.4.4. Temporală
Seriile de timp sunt disponibile inclusiv și pe site BNS lunare: începând cu a. 2004, anuale – începând cu a.1998
3.5. Nivelul de dezagregare
Datele sunt disponibile pe activități la nivel de clase, grupe, diviziuni și secțiuni CAEM-2, pe Principalele Grupe Industriale, respectând cerințele de confidențialitate a datelor diseminate.
3.6. Periodicitatea diseminării
Lunară
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
Conform Programului de lucrări statistice datele sunt disponibile la a 20-ea zi lucrătoare după luna de raportare.
3.8. Revizuirea
Datele sunt finale la prima diseminare. Politica de revizuire a datelor este în conformitate cu Politica de revizuire a datelor statistice , aprobată prin ordinul BNS nr. 35 din 30.08.2022: https://statistica.gov.md/files/files/despre/planuri/Politici/Politica_revizuire_2022_ro.pdf .
3.9. Perioada de referință
Perioada de referință este: <ul style="list-style-type: none"> – luna decembrie a anului precedent; – luna precedentă, – luna corespunzătoare a anului precedent, – media anului de bază 2011 și 2015; – perioada corespunzătoare a anului precedent.

4. Colectarea și procesarea datelor
4.1. Sursa de date
4.1.1. Cercetări statistice
Ancheta statistică lunară PREȚIND „Cercetarea prețurilor producției industriale”.
4.1.2. Surse administrative
Nu sunt utilizate.
4.1.3. Estimări
Nu sunt efectuate estimări.
4.2. Caracteristica cercetării statistice
4.2.1. Obiectiv și scurt istoric
Scopul cercetării și a elaborării Indicelui prețurilor producției industriale propriu-zis este determinarea variației prețurilor producției industriale. IPPI este utilizat pentru: <ul style="list-style-type: none"> – monitorizarea proceselor inflaționiste în țară; – recalcularea în prețuri constante a valorii producției industriale (în calitate de deflator), etc. <i>Istoricul elaborării IPPI în BNS:</i> <ul style="list-style-type: none"> – Primele calcule ale IPPI cu titlu experimental – anul 1990;

- 1991 – implementarea cercetării;
- 1993–1994 perfecționarea sistemului de indicatori și implementarea sistemului automatizat de calcul a IPPI;
- Schimbarea sistemului de ponderi, revizuirea eșantioanelor întreprinderilor și produselor de bază pentru cercetarea prețurilor – 1996, 2001, 2006, 2011, 2015, 2020.
- Implementarea clasificatorului activităților CAEM, armonizat la ISIC, ulterior NACE – anii 2001, 2003.
- Perfecționarea metodologiei de calcul a IPPI în baza Nomenclatorului de produse PRODMOLD–2004, armonizat la PRODCOM–2004, implementat în anul 2004;
- Renovarea cercetării în baza metodologiei perfecționate a IPPI, bazate pe metodologia FMI și Eurostat – anul 2008.
- Elaborarea și Implementarea sistemului de aplicații pentru calculul IPPI – 2008
- Implementarea în calculul IPPI a Clasificatorului Activităților Economice a Moldovei (CAEM-2), armonizat la NACE, Rev.2 și a Nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD–2013, armonizat la PRODCOM, lista 2013 – anul 2014.
- Implementarea în calculul IPPI a Nomenclatorului de produse și servicii industriale PRODMOLD–2022, armonizat la PRODCOM, lista 2022 – anul 2024.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea statistica este întreprinderea.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Nomenclatorul–eșantion de întreprinderi, reprezentativ (minim 70%) în cadrul clasei CAEM – circa 400 întreprinderi cu activitate principală de industrie. Sursa – sub registrul statistic al întreprinderilor pentru cercetarea producției industriale, cu numărul de personal ocupat în activitatea principală 20 și mai multe persoane și cifra de afaceri 3 mil. lei și mai mult anual, cercetate lunar;

Nomenclatorul–eșantion de grupe de produse, parte a nomenclatorului PRODMOLD–2022, reprezentativ atât la nivel de agent economic cât și la nivel de clasă CAEM-2 (minim 70%) – peste 900. Sursa – aceeași;

Nomenclatorul–eșantion de produse–sortiment – grupe de produse omogene cu proprietăți tehnico–funcționale comune și nivel de prețuri minimal dispersat, cel mai detaliat nivel la care se înregistrează prețurile; reprezentativ în cadrul fiecărui produs PRODMOLD–2022 a întreprinderii (minim 70%); unic doar pentru fiecare agent economic; ultimul a fost stabilit la sfârșitul anului 2020 – circa 1700.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Lunar

4.2.5. Colectarea datelor

Metoda de colectare este autoînregistrarea de către agenții economici și prezentarea personală la oficiul teritorial de statistică – pînă la data de 25 a lunii de raport.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sînt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul organului teritorial de statistică, iar apoi și la nivel central de către BNS. Metodele de control permit verificarea :

- integrității datelor completate în raport;
- corespunderii datelor de identificare;
- respectării condițiilor logice de corelare a datelor.

Controalele se bazează atît pe metode vizuale cât și automatizate utilizând aplicații–soft.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Extrapolarea indicilor elementari, calculați în baza datelor primare colectate, la nivelele superioare ale clasificatorului CAEM-2 (clasă, grupă, diviziune, secțiune) și pe total industrie este efectuată utilizând ponderile (valoarea vânzărilor- W_0) anului de bază 2011 după formula Laspeyres (vezi formula 2), p.3.2.3.

4.3.3. Ajustările

Ajustări nu se efectuează.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Pentru cercetarea PREȚIND rata de non-răspunsuri este de circa de 1%.

4.4.2. Erori de eșantionare

Nu este calculată eroarea de eșantionare.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Comparabilitatea internațională este asigurată în primul rând prin utilizarea clasificatoarelor centrale, armonizate la respectivele standarde ONU și UE. Metodologia de calculare a indicilor preturilor producției industriale este conformă standardelor Fondului Monetar Internațional și ale Eurostat.

5.2. Comparabilitatea în timp

Comparabilitatea în timp este asigurată.

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată de asemenea prin utilizarea acelorași clasificatoare, dar și a unor definiții și noțiuni comune în metodologia de calcul a indicatorilor.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Acte normative* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sânt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS <https://statistica.gov.md/>.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Acte normative* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

Pagina web a BNS <https://statistica.gov.md/> reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate comunicatele, rapoartele analitice, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS sunt plasate pe pagina web oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Comunicate / Rapoarte analitice

Comunicatele și rapoartele analitice sunt publicate pe pagina web oficială a BNS: <https://statistica.gov.md/ro> la rubrica *Media / Comunicate statistice*, conform *Calendarului de diseminare*.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS, care conțin date statistice privind indicii prețurilor:

- Anuarul statistic al Republicii Moldova,
- Moldova în cifre, breviar statistic,
- Prețurile în Republica Moldova (*ultima ediție – 2011*)

Accesul la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Produse și servicii / Publicații* (<https://statistica.gov.md/ro/publications>)
- pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Publicații* (https://statistica.gov.md/ro/modalitatea-de-procurare-a-publicatiilor-statistice-63_3703.html)).

8.2.3. Baze de date/serii de timp

Banca de date statistice <http://statbank.statistica.md/>, domeniul *Statistica economică / Prețuri / Indicii prețurilor producției industriale*

Pagina oficială a BNS: <https://statistica.gov.md/> la rubrica *Statistici pe domenii / Economia și mediul de afaceri / Preturi / Indicii prețurilor producției industriale;*

Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS): <https://statistica.gov.md/SDDS/NSDP/>.

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare internaționale ONU, CEE, Eurostat, CSI, etc.

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS, în limita informațiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială, pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, comunicatele și rapoartele analitice, plasate pe pagina oficială web. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Produse și servicii / Solicitare de informații statistice:* <https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-informatii-statistice-9998.html>.

În afară de aceasta, BNS poate acorda accesul la date individuale pentru proiecte de cercetări științifice în conformitate cu Regulamentul privind accesul la date individuale în scopuri științifice, aprobat prin Ordinul BNS nr. 51 din 31.12.2021. Regulamentul și anexele la Regulament pot fi accesate online - <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica: *Produse și servicii / Solicitare de acces la microdate:* <https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-acces-la-microdate-205.html>.

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Metadate și clasificatoare / Metodologii statistice* (<https://statistica.gov.md/ro/metodologii-statistice-104.html>) și la rubrica *Metadate și clasificatoare / Metadate de referință* (<https://statistica.gov.md/ro/metadata>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Rapoarte de evaluare externă* (<https://statistica.gov.md/ro/rapoarte-de-evaluare-externa-9930.html>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/>, rubrica *Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Sondaje de opinie* (<https://statistica.gov.md/ro/sondaje-de-opinie-9933.html>).

9.4. Alte referințe utile

Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	https://statistica.gov.md/ro/prezentare-general-a-9865.html
Baza de date EUROSTAT	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	https://data.un.org/default.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/